Liberalerna

Initiativärende till Kommunstyrelsen

Riktlinje för förtroendevaldas verksamhetsbesök i kommunens verksamheter

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt kommundirektören att ta fram en kommunövergripande riktlinje för förtroendevaldas verksamhetsbesök i kommunens verksamheter.
2. Riktlinjen ska särskilt säkerställa att:

- samtliga partier i kommunfullmäktige ges likvärdig möjlighet till verksamhetsbesök,
- kontakt om besök kan ske direkt mellan förtroendevald och verksamhetschef/rektor,
- det är upp till respektive verksamhetschef eller rektor att avgöra om och när besök kan tas emot, utifrån verksamhetens förutsättningar.

Sammanfattning

Förtroendevaldas möjlighet att besöka kommunens verksamheter är en viktig del av den demokratiska insynen. Genom verksamhetsbesök kan politiker få en bättre förståelse för verksamheternas vardag, ta del av erfarenheter från personal och brukare samt få ett bättre underlag för politiska beslut.

I dag saknas en kommunövergripande skriftlig riktlinje i Sigtuna kommun för hur verksamhetsbesök från förtroendevalda ska hanteras. Den modell som används inom vissa verksamheter bygger i stället på att hela nämnder bjuds in till verksamheter vid särskilda tillfällen.

Även om denna modell kan fungera för vissa typer av besök innebär den att möjligheten till dialog och insyn kan bli begränsad. Det kan också skapa otydlighet kring hur enskilda förtroendevalda eller partier kan genomföra verksamhetsbesök.

För att stärka transparensen och skapa tydlighet för både verksamheter och förtroendevalda bör kommunen ta fram en gemensam riktlinje för hur sådana besök kan genomföras.

Bakgrund

Öppenhet och dialog mellan kommunens verksamheter och de förtroendevalda är en viktig del av en väl fungerande demokrati. Genom verksamhetsbesök kan politiker ta del av verksamheternas förutsättningar, utmaningar och goda exempel på ett sätt som kompletterar den information som ges i tjänsteskrivelser och rapporter.

I dag saknas dock en tydlig riktlinje i Sigtuna kommun för hur förtroendevaldas verksamhetsbesök ska hanteras. Enligt förvaltningen finns ingen skriftlig policy eller riktlinje på området. Den nuvarande modellen där hela nämnder bjuds in till verksamheter infördes i samband med att utbildningsnämnden bildades, med syftet att ge nämnden möjlighet till insyn utan att skapa en alltför stor belastning på verksamheterna.

Samtidigt finns ett värde i att skapa en tydligare struktur som både värnar verksamheternas arbetsro och stärker den demokratiska insynen. En riktlinje kan bidra till att tydliggöra hur besök kan bokas, vilka principer som gäller och hur likvärdig tillgång till verksamhetsbesök kan säkerställas för alla partier.

En rimlig utgångspunkt är att respektive verksamhetschef eller rektor själv avgör om och när besök kan tas emot, utifrån verksamhetens behov och förutsättningar. Detta visar tillit till professionen och säkerställer samtidigt att besök sker på ett sätt som fungerar för verksamheten.

Genom en tydlig och transparent riktlinje kan kommunen skapa bättre förutsättningar för dialog mellan verksamheter och förtroendevalda, samtidigt som verksamheternas arbetsmiljö och planering respekteras.

Märsta 2026-03-16

Pernilla Bergqvist (L)